

Pedagogika ogólna – materiał nauczania

Prowadzący: dr hab. Małgorzata Kabat

Temat 1. Zajęcia organizacyjne i wprowadzenie do przedmiotu

1. Przedstawienie studentom materiału nauczania,
2. Podanie propozycji literaturowych,
3. Omówienie wymagań i warunków zaliczenia konwersatoriów

Temat 2. Definicje i zadania pedagogiki ogólnej

1. Rozumienie pedagogiki ogólnej – potoczne i naukowe
 - Naukowe ujęcie pedagogiki ogólnej – jako pedagogiki teoretycznej, teorii wychowania, jako działu pedagogiki, jako refleksji nad wychowaniem, jako refleksji krytycznej, jako antropologii pedagogicznej, jako teorii kultury pedagogicznej, jako teorii nauk pedagogicznych.
2. Potoczne rozumienie
3. Podsumowanie dyskusji

Zajęcia warsztatowe

Literatura:

- J. Gnitecki, Wprowadzenie do pedagogiki ogólnej, Poznań 2006,
T. Hejnicka – Bezwińska, Pedagogika ogólna, Bydgoszcz 2008,
S. Kunowski, Podstawy współczesnej pedagogiki, Warszawa 2004,
Palka S., Pedagogika w stanie tworzenia – kontynuacje, Kraków 2003,
R. Schulz, Wykłady z pedagogiki ogólnej. Perspektywy światopoglądowe w wychowaniu, T. 1, Toruń 2003
K. Sośnicki, Pedagogika ogólna, Toruń 1949,
A. de Tchorzewski, hasło teoria wychowania w: Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, Pedagogika, red. B. Milerski i B. Śliwerski, Warszawa 2000

Temat 3. Pedagogika w perspektywie szeroko pojętej wiedzy

1. Wiedza naukowa a wiedza potoczna – właściwości i jej rozumienie
2. Płaszczyzny rozumienia nauki i jej prawda

3. Początki myślenia naukowego w dziejach kultury i analiza poglądów wybranych przedstawicieli: Bacon, Lock, Comte, Darwin, Mill, Popper, scjentyzm,
-pedagogika eksperymentalna

Zajęcia warsztatowe

Literatura:

Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku

T.Lewowicki, Pedagogika – od wiedzy potocznej ku synergii doświadczania refleksji i wiedzy naukowej, w: „Nauka” n4/2007,

S.Wołoszyn, Nauki o wychowaniu Polsce XX wieku: Próba zarysu encyklopedycznego, Warszawa 1993,

Wychowanie w kontekście teoretycznym, pod red. A.Tchórzewskiego, Bydgoszcz 1993.

Temat 4. Źródła i ewolucja pedagogiki oraz jej paidea

1. W poszukiwaniu źródeł pedagogiki i pedagogiki ogólnej) i jej cztery tradycje:
 - pitagorejsko – platońskiej
 - arystotelesowskiej
 - archimedesowsko
 - etapy rozwoju refleksji w pedagogice ogólnej w kulturze europejskiej
2. Inspiracje dla pedagogiki ogólnej tkwiące w paidei jako idei człowieczeństwa oraz cechy paidei –
3. Pedagogika, jako podstawa bycia człowiekiem i europejskiej cywilizacji

Zajęcia warsztatowe

Literatura:

J.Gnitecki, Wprowadzenie do pedagogiki ogólnej – rozdział II i III,

M.Dembiński, Pedagogika, jako podstawa bycia człowiekiem i europejskiej cywilizacji – artykuł w Internecie,

R. Schulz, Wykłady z pedagogiki ogólnej. Perspektywy światopoglądowe w wychowaniu, T. 1, Toruń 2003.

Temat 5. Cywilizacja i pedagogika w społeczeństwie wiedzy

1. Powstanie społeczeństwa opartego na wiedzy,
2. Wiedza o edukacji,
3. Zmiany w pojmowaniu nauki i różne mity,
4. Wiedza potoczna o edukacji i pedagogice,
5. Podsumowanie – dyskusja i refleksje

Zajęcia warsztatowe

Literatura:

T. Hejnicka-Bezwińska, Pedagogika ogólna, Warszawa 2008.

Temat 6. Podstawy pedagogiki ogólnej czerpane z różnych koncepcji

1. Inspiracje płynące z podstaw filozoficzno – metafizycznych:
 - Ujęcie ontologiczne
 - Ujęcie antropologiczne
 - Ujęcie gnoseologiczne
 - Ujęcie metodologiczne
2. Inspiracje wynikające z innych nauk:
 - neurolingwistycznych
 - lingwistycznych
 - psychologicznych
 - socjologicznych
 - nauk przyrodniczych
 - globalistyki
3. Posumowanie zajęć

Zajęcia warsztatowe

Literatura:

J.Gnitecki, Zarys pedagogiki ogólnej, Gorzów Wlkp. 1999,

T. Hejnicka-Bezwińska, Pedagogika ogólna, Warszawa 2008.

Temat 7. Pedagogika ogólna i jej miejsce w systemie nauk

1. Usytuowanie pedagogiki w systemie nauk,
2. Klasyfikacja nauk pedagogicznych według kryterium wiek ucznia lub jego faza rozwojowa – wertykalne,
3. Klasyfikacja nauk pedagogicznych według kryterium horyzontalnego,
4. Klasyfikacja nauk pedagogicznych wg przedmiotu badań, metod i zadań badawczych,
5. Klasyfikacja nauk pedagogicznych według kryterium dominującej działalności człowieka
6. Pedagogika i antypedagogika,
7. Po co pedagogice i pedagogom potrzebna jest refleksja nad realizowaną aktywnością zawodową?

Zajęcia warsztatowe

Literatura:

J.Gnitecki, Zarys pedagogiki ogólnej, Gorzów Wlkp. 1999,

Pedagogika, podręcznik akademicki, tom 1, red. B. Śliwerski i Z. Kwieciński, PWN, Warszawa 2006.

Temat 8. Utrwalenie poznanych wiadomości z pedagogiki ogólnej

Gra dydaktyczna i omówienie jej zasad

Temat 9. Idee edukacyjne zawarte w systemie filozoficznym nowoczesnej epoki

1. Idee edukacyjne zawarte w naturalizmie myślenia – jego przedstawiciele
2. Antynaturalizm filozoficzny i nowoczesne myślenie,
3. Przejście od filozofii do ideologii edukacyjnej XIX i XX w. oraz związek czasu i historii,
4. Modernizm i postmodernizm w pedagogice (J.Gnitecki, Zarys ped.ogólnej, ...s.200 – 216.

Zajęcia warsztatowe

Literatura:

J. Gnitecki, Wprowadzenie do pedagogiki ogólnej, Poznań 2006,

T. Hejnicka-Bezwińska, Pedagogika ogólna, Warszawa 2008.

Temat 10. Struktura polskiej pedagogiki

1. Charakterystyka polskiej pedagogiki widziana oczyma następujących badaczy:
 - Sośnickiego
 - Korczaka
 - Kunowskiego
 - Kotłowskiego
 - Palki
 - Muszyńskiego
 - Konarzewskiego
 - Kwiecińskiego
 - Folkierskiej
 - pedagogika jako teoria kultury
2. Podsumowanie

Zajęcia warsztatowe

Literatura:

J. Gnitecki, Wprowadzenie do pedagogiki ogólnej, Poznań 2006,
Film o Korczaku.

Temat 11. Struktura światowej pedagogiki

1. Właściwości światowej pedagogiki - Pedagogika w USA,
2. Charakterystyczne cechy pedagogiki niemieckiej,
3. Znamienne atrybuty pedagogiki francuskiej i włoskiej
4. Zmiany w przedmiocie badań

Zajęcia warsztatowe

Literatura

J. Gnitecki, Wprowadzenie do pedagogiki ogólnej, Poznań 2006,
T. Hejnicka-Bezwińska, Pedagogika ogólna, Warszawa 2008.

Temat 12. Wartości i cele edukacji

1. Wartości samoistne i niesamoistne oraz cele edukacyjne i edukowane
2. Historyczny rozwój celów i ich związek z wartościami – w różnych epokach
 - Starożytności
 - Średniowieczu
 - Renesansie
 - Baroku
 - Oświeceniu
 - XIX wieku
 - XX i XXI wieku
3. Podsumowanie i wnioski

Zajęcia warsztatowe

Literatura:

Denek K.; Wartości i cele edukacji, Poznań 1994,

J.Gniteckiego, Dydaktyka epistemologiczna, Poznań 2003,

S.Wołoszyn, Nauki o wychowaniu Polsce XX wieku: Próba zarysu encyklopedycznego, Warszawa 1993,

Temat 13. Język i struktura pojęć pedagogicznych

1. Eksplikacja pojęcia teorii,
2. Nowoczesne i ponowoczesne ujęcie teorii,
3. Objaśnienie podstawowych pojęć:
 - Wychowanie
 - Socjalizacja
 - Edukacja,
 - Nauczanie i uczenie się
 - Samokształcenie i samowychowanie
 - Manipulacja

Zajęcia warsztatowe

Literatura

A.Brzezińska, Społeczna psychologia rozwoju, Warszawa 2003,

F.d`Almeida, Manipulacja, Gdańsk 2011,

R.Meighan, Socjologia edukacji, Toruń 1993,

Leksykon PWN, Pedagogika, red. B. Milerski i B. Śliwerski, Warszawa 2000

W.Okoń, Nowy słownik pedagogiczny, Warszawa 2004,

Temat 14. Rozwój form i instytucji wychowania oraz system polityki oświatowej

1. Kształtowanie się różnych form i instytucji wychowawczych
2. Formy działalności
3. System wychowania i system oświatowy

Zajęcia warsztatowe

Literatura

J.Gnitecki, Zarys pedagogiki ogólnej, Zielona Góra 1999,

Społeczne skutki zmiany oświatowej w Polsce, red. M.Niezgoda, Kraków 2011,

Marzena Kletke- Milejska, Zreformowany system edukacji i jego wpływ na kształcenie i wychowanie dzieci w publicznych szkołach podstawowych. Studium politologiczne – rozdz. 1 i 2 – Internet

Temat 15. Utrwalenie poznanych wiadomości z pedagogiki ogólnej

Omówienie zasad gry – część druga.

Podsumowanie i wystawienie ocen końcowych